

Lausunto: Helsingin asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2024 (AM-ohjelma)

Nuorisoasuntoliitto NAL ry

9.4.2024

Nuorisoasuntoliitto NAL ry kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta Helsingin asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaksi 2024 (AM-ohjelma).

Hallitusohjelman asuntopoliittisen linjaukset sekä sosiaaliturvan leikkaukset tulevat vaikuttamaan vahvasti asuntotuotannon toteuttamisedellytyksiin ja helsinkiläisten asumiseen sekä ne tulevat todennäköisesti vahvistamaan asuinalueiden välistä segregaatiota. On hienoa, että tämä on tunnistettu Helsingin AM-ohjelmassa, ja vaikutukset pyritään huomioimaan kaupungin omassa asuntopoliitikassa.

Helsingin kasvaminen jatkuu ja Helsinkiin muuttajien demografiassa korostuavat nuoret. Huomioimalla riittävästi nuoret ja nuorten tarpeet asuntopoliitikassaan, voi Helsinki edistää asuinalueiden tasapainoista kehitystä ja ennaltaehkäistä asunnottomuutta sekä vaikuttaa siihen, että kaikilla helsinkiläisillä on mahdollisimman hyvät edellytykset löytää budjettiinsa sopivaa asumista sekä työllistyä ja opiskella Helsingissä.

Ohjelmassa arvioidaan, että 300–500 uuden opiskelija- ja nuorisoasunnon vuosittainen rakentaminen turvaa kyseisten asuntojen riittävän tarjonnan. Kohtuuhintaisen asumisen kysyntä tulee todennäköisesti kasvamaan erityisesti elämisen kustannusten nousun ja sosiaaliturvaleikkauksien johdosta, joten opiskelija- ja nuorisoasuntojen rakentamisessa olisi NALin näkemyksen mukaan tärkeää pyrkiä vähintään 400–500 uuden asunnon rakentamiseen.

Lisäksi opiskelija- ja nuorisoasuntojen tuotantotavoitteet olisi hyvä määrittää erikseen. Nuorisoasuntojen tuotantotavoitteen olisi tarpeen olla vähintään 200 uutta nuorisoasuntoa vuosittain. Jos muista tavoitekiintiöstä (esim. opiskelija-asunnot) jää tontteja käyttämättä, näitä toivotaan ohjattavan nuorisoasuntojen rakentamiseen.

Suurin osa nuorista asuu vuokra-asunnoissa ja ensiasunnon ostajien keski-ikä on noussut viime vuosina. Vuokra-asuntojen merkitys on nuorten

itsenäistymisvaiheessa tärkeä. Nuorten kannalta pienten asuntojen riittävä tarjonta on siis keskeistä. Pääkaupunkiseudulla ja Helsingissä nuorten tarpeisiin vastaavia asuntoja löytyy vapailta markkinoilta ja opiskelija-asuntokannasta, mutta pienistä ARA-asunnoista on kova kilpailu.

Helsingin muuttovoitosta suurin osa on tullut nuorista ja tulevaisuudessa väestötrendeissä korostuu todennäköisesti jatkossakin nuorten määrän kasvu. Kaikki nuorista eivät ole opiskelijoita, joten pelkästään opiskelija-asunnot ja niiden rakentaminen eivät riitä. Useat Helsingissä asuvat ja Helsinkiin muuttavat nuoret tekevät matalapalkka-alan töitä. Nuorilla on nykyisin harvoin mahdollisuutta päästä nopeasti omistusasumiseen kiinni. Myös yksityisten vuokranantajien takuuvuokrat voivat olla este saada asunto yksityisiltä vuokramarkkinoilta. Näiden asioiden vuoksi on tärkeää, että Helsingissä on riittävästi nuorille suunnattuja kohtuuhintaisia asuntoja. Nuorille suunnattujen asuntojen todennäköisesti vielä kasvavaan kysyntään vastaaminen vaatii nuorisoasuntojen tuotantotavoitteen riittävän korkealle asettamista.

Nuorille suunnatuilla asunnoilla on tärkeä rooli itsenäistymisen asumispolun ensiaskeleiden tukijana sekä nuorten asunnottomuuden vähentämisessä ja ennaltaehkäisyssä. NAL-toimijoilla nuorisoasumiseen kuuluu läheisesti myös nuoren mahdollisuus saada tarvittaessa tukea asumiseen. 15 % NALin asunnoista on tarkoitettu erityistä tukea tarvitseville nuorille ja kaikille asukkaille tarjotaan myös mm. asumisen neuvontaa, asumisvalmennusta ja asukastoimintaa.

Asumiskustannusrasite on suurin kaupungeissa asuville pienituloisille ja yksinasuville. Helsingissä pienituloisimpia asuntokunnista ovat opiskelija- ja nuorisoasunnoissa asuvat, joista 60 % kuuluu alimpaan tuloviidennekseen. Taloudellinen haavoittuvaisuus altistaa pahimmillaan taloustilanteen kriisiytymiseen, velkaantumiseen ja jopa asunnon menettämiseen.

Nuorisoasuntojen tarvetta arvioidessa on otettava huomioon myös muutokset Helsingissä asuvien nuorten taustoissa. Vieraskielisten ja maahanmuuttajataustaisten osuus helsinkiläisnuorista tulee kasvamaan. Kova kilpailu asunnoista, korkeat takuuvuokrat ja mahdollinen syrjintä vuokralaisia valitessa voi vaikeuttaa vieraskielisten tai maahanmuuttajataustaisten nuorten asunnon saamista.

Vahvistamalla kohtuuhintaista asumistuotantoa Helsinki voi myös paremmin vaikuttaa siihen, että esimerkiksi julkisilla ja yksityisillä palvelualoilla työskentelevillä on varaa asua ja tehdä töitä Helsingissä. Nyt asumisen kallistuminen uhkaa ajaa erityisesti matalapalkka-alan työntekijät pois pääkaupunkiseudulta, jossa alojen työntekijöille olisi suurta tarvetta.

Asuinalueiden segregaatian vahvistuminen näyttää tulevaisuudessa todennäköiseltä pienempituloisten ja vähävaraisten muuttaessa matalampien vuokrien toivossa pois keskuksista ja muista keskimäärin kalleimmilta alueilta. Siksi on tärkeää, että asuinalueiden segregaatian torjuminen on nostettu yhdeksi asuntopoliitiikan kärkitavoitteista.

Nuorisoasuntojen rakentaminen on tärkeä keino tukea Helsingin asunnottomuustyötä. Helsingissä oli Aran uusimman tilaston mukaan 61 asunnotonta alle 25-vuotiasta nuorta vuonna 2023. Tilastot tavoittavat kuitenkin huonosti piiloasunnottomat nuoret, joten asunnottomuutta kokevien nuorten todellinen määrä ei ole tiedossa. Sosiaaliturvaleikkaukset ja asumisen kallistuminen myös lisäävät nuorten asunnottomuusriskiä tulevaisuudessa.

Kohtuuhintaisella asuntotuotannolla ja asumisneuvonnan saatavuuden turvaamisella on tärkeä rooli nuorten asunnottomuuden poistamisessa ja ennaltaehkäisemisessä, ja näihin kannattaa panostaa Helsingin tavoitellessa asunnottomuuden poistamista vuoteen 2025 mennessä.

Nuorisoasuntoliitto NAL ry on olemassa, jotta jokaisella nuorella on koti, jossa on hyvä olla. Työskentelemme nuorten edunvalvojana asumiseen liittyvissä kysymyksissä ja tuotamme tietoa nuorten asumisesta. NAL on vuonna 1971 perustettu 20 paikallisyhdistyksen sekä kuuden jäsenjärjestön valtakunnallinen keskusliitto.

Lisätietoja:

Katri Nokela
Toiminnanjohtaja

050 354 0360

katri.nokela@nal.fi

Hilma Sormunen
Vaikuttamisen asiantuntija

040 513 2612

hilma.sormunen@nal.fi